

Innhold

Forord	9
Kapittel 1	
Innledning	11
Det gode skjønn	12
Tiltakende rettsliggjøring	13
Kollokvering	13
Regler og manualer	14
Det private og det faglige skjønnet	15
Hvem skal bestemme?	16
Kapittel 2	
Læreroppdraget	19
Profesjonsforståelse	19
Melding om lærerrollen	20
Hva virker?	21
Ekspertise og forutsigbarhet	22
Usikkerhet som element i yrkesutøvelsen	23
Portrett av en lærer	25
Livsprosjekt i emning	27
Det relasjonelle	29
Et etisk anliggende	31
Formålsparagrafene	32
Utdanning i spenning mellom det instrumentelle og det moralske	33
Utdanningspolitiske trender	33
Å sette spor	34

Om profesjonsrollen og ansvaret for praksis.	36
Metodevalg og politisk styring	36

Kapittel 3

Om profesjonens skjønnsutøvelse.	39
Profesjonell standard – en innledende drøfting	39
Skjønnets kjennetegn.	40
Handling i møte med det ubestemte.	41
Byrden ved usikkerhet	42
Styringens oppdrag – å legge til rette for skjønnsutøvelse	43
Hva skal det gode skjønn bygge på?	44
Skjønnsutøvelse i pedagogisk arbeid	46
Formidlingsevne – lærerens viktigste egenskap?.	46
Læringen går for seg i den andre.	47
Den andres interesse – et legitimitetskrav	49
Skjønnsutøvelse under press	50
Kartlegging på politisk bestilling.	50
Politisk bestilt vurderingsmetodikk.	51
Kunnskapsambisjoner og instrumentalisering.	54
Enkelteleven mistes av syne	55
Profesjonsskjønnet i møte med styringslinjer	56
Profesjonsskjønnet og samfunnsmandatet	58
Skjønnsutøvelsens risiko	58
Rettsliggjøring – dokumentasjon	59
Målforskyvning	59
Profesjonsskjønnet og instrumentalisering	
– menneskesyn og etikk.	60
Det rettslige skjønnet.	61
Rettslig habilitet	62
Faglig habilitet	63
Så godt opplyst som mulig	66
Utenforliggende hensyn	67
Det kontradiktoriske prinsipp	68

Diskriminering.	69
Forskjellsbehandling.	70
Likebehandling.	71
Arbeidsgivers styringsrett i møte med profesjonsskjønnet .	71
Lojalitetsplikten i arbeidsforhold	74
Ordrenekt	76
Arbeidsgiver og eier er juridisk ansvarlig	77
Behovet for å kunne ettergå et utøvd skjønn.	79
Skjønnsutøveren – hvem er det? Mennesket.	81
Seks utfordringer ved skjønnsutøvelse	84

Kapittel 4

Det profesjonelle fellesskapets rolle	87
Profesjonaliseringsbestrebelser ovenfra og innenfra	87
Profesjonsbestrebelser ovenfra. Forestillinger om lærerprofesjonalitet	87
PISA-effekten	88
Svekket tillit	89
Sterkere resultatstyring – hvor går læreplanreformene? .	90
Profesjonsbestrebelser innenfra	94
Profesjonspolitisk styrking – et tilsvaer	94
Lærerrollerapporten 2016 – styrk profesjonsfellesskapet	95
Lærerprofesjonens etiske plattform	97
Lærerprofesjonens etiske ansvar	99
Undervisningskvalitet – et kritisk perspektiv.	101
Ha ansvar eller stå til regnskap?	103
Hvordan kontrollere yrkesutøvelsen?	104
Organisering for utvikling	106
Kollokvering i den juridiske tradisjonen	107
Utfordringen er det vesentlige.	108
Kollokveringens positive bidrag	109
Faglig holmgang.	110
Lærings- og utviklingsarbeid i organisasjoner.	111

INNHold

Forankring og bevegelse	111
Lærende organisasjoner.	112
Se lærerne.	113
Utfordre uten å overta	114
Dyrk den kritiske frimodighet	115
Avslutning.	115
Litteraturliste	117